

Priopćenje za medije

Luxembourg, 2. veljače 2023.

Revizori se osvrću na upotrebu kohezijske politike kao instrumenta za odgovor na krizu

- *EU je uveo fleksibilnost kako bi se stavila na raspolaganje neiskorištena sredstva iz kohezijskih fondova*
- *Povrh financijskih sredstava u okviru kohezijske politike pružena su dodatna sredstva u iznosu od 50,4 milijarde eura*
- *Upotreba kohezijske politike u svrhu pružanja odgovora na krize mogla bi utjecati na glavni cilj te politike*

EU je u kratkom roku prilagodio pravila kako bi se državama članicama omogućila veća fleksibilnost u primjeni fondova kohezijske politike u svrhu pružanja odgovora na pandemiju bolesti COVID-19. Pridodao je i znatan iznos novih sredstava za financiranje dodatnih ulaganja. Međutim, tim je mjerama ujedno povećan pritisak na to da se sredstva EU-a potroše brzo i na kvalitetan način, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). Opetovana uporaba kohezijske politike za pružanje odgovora na krize mogla bi značiti preusmjerenje s njezina glavnog strateškog cilja – smanjenja razlika među regijama, napominju revizori.

Od početka 2020. EU je poduzeo širok raspon mjera za suočavanje s izazovima proizašlima iz pandemije bolesti COVID-19. Doprinos kohezijske politike pružen je u obliku brzog odgovora u tri faze uvođenjem izmjena u pravila za programsko razdoblje 2014. – 2020. U manje od dva mjeseca nakon izbijanja pandemije u Europi EU je donio zakonodavne mjere u svrhu mobilizacije neiskorištenih sredstava uvođenjem Investicijske inicijative kao odgovor na koronavirus (CRII) i Investicijske inicijative plus kao odgovor na koronavirus (CRII+). U manje od godinu dana uveo je Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (inicijativa REACT-EU) kao kratkoročni i srednjoročni instrument za sanaciju krize i mjere oporavka.

„Reakcija EU-a olakšala je upotrebu kohezijskih fondova kako bi se državama članicama pomoglo da se suoče s gospodarskim poteškoćama povezanim s pandemijom bolesti COVID-19, iako bi se neki postojeći izazovi zbog toga mogli povećati”, izjavila je Iliana Ivanova, članica Suda koja je predvodila ovu reviziju. „U svakom slučaju, još uvijek moramo vrlo oprezno procijeniti je li kohezijska politika EU-a prikladan proračunski instrument za odgovor na krize.”

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Objema investicijskim inicijativama kao odgovor na koronavirus uvedene su ciljane prilagodbe određenih pravila kohezijske politike koje su donijele likvidnost, fleksibilnost i pojednostavnjenje. U okviru inicijative REACT-EU pružena su dodatna sredstva u iznosu od 50,4 milijarde eura (od čega su polovicu iskoristile Španjolska i Italija), koja države članice trebaju potrošiti u vrlo kratkom roku (do kraja 2023.) prema slobodnoj odluci. Slijedom toga, posljedica je uvođenja inicijative REACT-EU pružanje „prijelaznog financiranja” u razdoblju 2021. – 2023., što je doprinijelo znatnim kašnjenjima na početku provedbe programa kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. Osim što čini dodatni element u opetovanim poteškoćama u iskorištavanju financijskih sredstava EU-a inicijativa REACT-EU mogla bi dovesti do pokušaja da se užurbano potroše dostupna sredstva prije kraja relevantnog razdoblja, pri čemu bi se moglo zanemariti ostvarivanje odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac, ujedno upozoravaju revizori.

Fleksibilnost u pogledu prijenosa sredstava dovela je do znatnih preusmjeravanja – do 31. prosinca 2021. preusmjereni iznos dosegao je 35 milijardi eura. Revizori su utvrdili da su se financijska sredstva preusmjeravala s jednog područja ulaganja na drugo, prije svega na zdravstvo (+ 80 %) i potporu poduzećima (+ 16 %), dok se iznos namijenjen informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, energetici i okolišu, uključivanju, istraživanjima i inovacijama smanjio. Financijska sredstva preusmjerena su i na razvijenije i tranzicijske regije (+ 1,8 milijardi eura). Nadalje, iako se očekuje da će 25 % ukupne financijske omotnice inicijative REACT-EU doprinijeti ostvarivanju klimatskih ciljeva, revizori napominju da se to vjerojatno neće postići.

Kohezijska politika često se upotrebljavala za pružanje kratkoročnih odgovora na krize te je niz izmjena uvedenih u tu svrhu postao uobičajena značajka te politike. Međutim, revizori napominju da nije obavljena službena dugoročna procjena takvog načina upotrebljavanja te politike. Novim pravilima za kohezijsku politiku za razdoblje 2021. – 2027., koja se uvelike temelje na upravo uvedenoj fleksibilnosti, olakšat će se upotreba kohezijskih fondova za pružanje odgovora na neočekivane događaje. Zbog toga revizori upozoravaju na sljedeći rizik: opetovana upotreba kohezijske politike za pružanje odgovora na krize mogla bi utjecati na njezin glavni cilj smanjenja nejednakosti među europskim regijama.

Kontekst

Kohezijska politika jedno je od najvećih područja politike proračuna EU-a s dodijeljenim financijskim sredstvima u iznosu od 355 milijardi eura za razdoblje 2014. – 2020. Njezin je glavni cilj ojačati gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju među regijama.

Tematsko izvješće 02/2023 „Prilagodba pravila kohezijske politike u svrhu odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 – Upotreba financijskih sredstava postala je fleksibilnija, ali potrebno je promisliti o kohezijskoj politici kao instrumentu za odgovor na krizu” dostupno je na [internetskim stranicama Suda](#).

Ovo izvješće slijedi nakon dva mišljenja o inicijativama [CRII+](#) i [REACT-EU](#), kao i pregleda o [rizicima, izazovima i prilikama u odgovoru EU-a u okviru gospodarske politike na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19](#). Ujedno se nadovezuje na nedavno objavljeno tematsko izvješće o [financiranju na temelju uspješnosti u području kohezijske politike](#) i nedavno objavljenu komparativnu analizu o [financiranju sredstvima EU-a u okviru kohezijske politike i Mehanizma za oporavak i otpornost](#).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

— Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547